

KAMU BANKALARININ HARÇ MUAFİYETİ VE SINIRLARI UYGULAMADA SON DURUM ANALİZLERİ

Söke 1. İcra ve İflas Müdür Yardımcısı Atilla DİNGİL

Son günlerde İcra İflas Uygulayıcılarının ve uygulamada özellikle kamu bankaları vekillerinin çelişkiye düştüğü ve yeterince açık olmayan bir konu olarak kaleme almak istediğim Kamu Bankalarının İcra Takiplerinde tahsil harcı, başvurma harcı, peşin harç, vazgeçme harcı, vekalet suret, cezaevi harcı gibi ilgili kamu bankalarının harçlardan muaf olup olmadığı konusu oldu.

İcra İflas Kanunu 15. Madde incelemesiyle konuyu ele alacak olursak;

HARÇLAR: İcra ve İflâs harçlarını kanun tâyin eder. Kanunda hilâfi yazılı değilse, bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur.

İcra takiplerinde, müzaheretli adliye kararları takibe yetkili icra mahkemesi tarafından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 465 ve müteakip maddelerine tevfikân ittihaz olunur. HMK. da ise *Mad. 334 de düzenlenmiştir.*

_____ Harç; Kanunda yazılı belirli mercilerin, kanuna dayanarak yaptıkları belirli işlemler için, ilgililerin yine kanunda yazılı tarifelere göre yerine getirmek zorunda buldukları mali bir yükümlülüktür.

*17.7.1964 tarih ve 11756 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2.7.1964 tarih, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun gerekçesinde harçların; mahiyetleri bakımından teorik olarak kamu alacağı kategorisini teşkil ettikleri belirtildikten sonra harcı doğuran olayın, yapılan bir kamu hizmeti olduğuna işaret edilmiş; **ancak, bir hizmetin harç konusu olabilmesi için; kişinin bir kamu müessesinden faydalanması, kişiye kamu eliyle özel bir yarar sağlanması, kamu idaresinin kişinin bir işiyle uğraşması yani ferde bir hizmet vermesinin gerektiği;** bu esaslara göre harcın, kişilerin özel menfaatlerine ilişkin olarak kamu müesseseleri ve hizmetlerinden faydalanmaları karşılığında yaptıkları ödemeler olduğu ifade edilmiştir*

_____ İcra Harçları öğretide; Devletin, icra hukukundaki faaliyetine karşılık aldığı para olarak tanımlanmış; İcra ve İflas Harçları 492 Sayılı Harçlar Kanununun birinci kısmında, yargı harçları bölümünde, 2-37.maddelerde düzenlenmiş; 19.6.1932 tarih ve 2128 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasında; "İcra ve iflas harçlarını kanun tayin eder. Kanunda hilafi yazılı değilse, bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur." denilmiştir.

492 sayılı yasaya bağlı (1) sayılı tarifenin yargı harçları kısmının (B/1) bölümünde düzenlenmiş bulunan "İcra harçları"; icra takibi sırasında ve takibin niteliğine göre başvurma harcı, peşin harç, icra tahsil harcı ve yerine getirme harcı olarak düzenlenmiştir. Aynı Yasanın, "Nispi Harçlarda Ödeme Zamanı" başlığını taşıyan 28. Maddesinin de; "(1) sayılı tarifede yazılı nispi harçlar aşağıdaki zamanlarda ödenir. (...) b) İcra Tahsil Harcı, İcra takiplerinde Tahsil Harcı alacağın ödenmesi sırasında, ödeme yapılmayan hallerde harç

alacağıın doğması tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenir./ Harç alacağı icranın yerine getirilmesiyle doğar. Konunun değeri üzerinden alınacak İflas Harçlarında da bu bent hükümleri uygulanır.” denilmiş; 29.maddesinde ise, peşin harçların, takip sonunda alınacak asıl harca mahsup olunacağı belirtilmiştir.

Bir kamu hizmetinden dolayı harç alınabilmesi, bu hizmetin kanunla belirlenmesine ve bu hususla ilgili harç alınmasına ilişkin düzenlemelerin de, kanunda yer almasına bağlıdır. **Nitekim T.C. Anayasası'nın 73.maddesinde; "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır." hükmünü içermektedir.**

Medeni Usul Hukukunda olduğu gibi, İcra Hukukunda da harç ve giderlerin sonuçta haksız çıkan tarafa yükletildiği; bununla birlikte, bu işlemlerin hiçbir vakit kendiliğinden oluşmadığı; harç konusu işlemin yapılmasını isteyen veya tutumu, davranışı ile böyle bir işleme yol açan bir ilgilinin varlığının, yani görevli merciiin yapacağı işlemle gerçek veya tüzel kişi arasında bağlantı bulunmasının şart olduğu açıktır.

Bu açıklamalardan sonra,

492 sayılı Harçlar Kanununun “Özel Kanunlardaki Hükümler” başlığını taşıyan 123. maddesinde,

<... (Değişik:20/3/1981-2430/3 md.)

Özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmaz.

Ancak, İş Kanununa tabi işçilerin ve çırakların iş mahkemelerindeki dava ve bu mahkemelerden almış oldukları ilamların takiplerinde harçtan muafiyet gündelikleri veya aylık ücretleri 16 yaşını doldurmuş işçiler için belirlenen asgari ücreti geçmeyen işçiler ve çıraklar hakkında uygulanır.

(Ek fıkra: 20/6/2001 – 4684/23 md.; Değişik: 25/12/2003 – 5035/31 md.) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler dahil) bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç) bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

(Ek fıkra:13/2/2011-6111/84 md.) Menkul, gayrimenkul ve maddi olmayan varlıkların, varlık kiralama şirketine devri ile bunların varlık kiralama şirketince devralınan kuruma devri ve bu devirlere bağlı olarak yapılan ipotek işlemleri bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

(Ek. Fıkra:23/7/2010-6009/19 md.) Bu maddede veya diğer kanunlarda yer alan harçtan muafiyete ilişkin hükümler, bu Kanunun (1) sayılı Tarifesinin “(A) Mahkeme Harçları” bölümünün (V) numaralı fıkrasındaki “keşif harcı” ve (1) sayılı Tarifesinin “(B) İcra ve iflas harçları” bölümünün (III) numaralı fıkrasındaki “haciz, teslim ve satış harcı” bakımından uygulanmaz...> hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan sonra önemle belirtilmesi gereken asıl konu ise;

a) Kamu Bankaları Harçtan Muaf olması uygulamada nasıl şekilleniyordu;

Yargıtay 12. HD. 26.12.2002 T. 26506 E, 27686 K. Sayılı ilamı

4684 sayılı Yasa'nın geçici 4. maddesinin 2. fıkrasında; «*şikayetçi bankanın yeniden yapılandırma süreci içinde kredi alacaklarının tahsili amacıyla sürdürülen takipler nedeniyle 492 sayılı Harçlar Kanununun 2, 23 ve 29. maddeleri ve 2548 sayılı Kanun gereği cezaevi yapı karşılığı olarak alınacak harçlardan muaf olduğu*» açıklanmıştır. İcra müdürünün yasanın anılan hükümlerine aykırı işlemi, İİK.'nin 16/2. maddesi gereğince süresiz şikayete tâbi olduğundan mercice «şikayetin kabulü» yerine «başvurunun süresinde olmadığı»ndan söz edilerek, istemin reddi isabetsizdir.

b) YARGITAY

12. HUKUK DAİRESİ

Esas Numarası: 2005/5321

Karar Numarası: 2005/8797

Karar Tarihi: 25.04.2005

HARÇTAN MUAFIYET

KDV VE DAMGA RESMİ VERGİLERİNİN İADESİ TALEBİ

4389 s. MülgaBankalarK/14/c, Ek5

492 s. HarçlarK/28/b, 32, 128, 130

ÖZETİ: Somut olayda alacaklı, Halk Bankası A.Ş. yasanın anılan maddesi kapsamına girdiği için 4389 Sayılı Kanunun 14/5-c gereğince harçtan muaftır. O halde, şikayetin kabulü ile alınan KDV ve damga resmi vergilerinin alacaklıya geri verilmesine yönelik icra müdürlüğüne işlem yapılması için talimat verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir.

DAVA: Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyizen tetkiki Alacaklı vekili tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olmakla okundu ve gereği görüşülüp düşünüldü:

Medeni Usul Hukukunda olduğu gibi İcra Hukukunda da harç ve giderler sonuçta haksız çıkan tarafa yükletilir. Harç yapılan bir hizmet karşılığı olarak devletin aldığı bir paradır. Tahsil harcı da bu amaca yönelik olduğundan alacaklıya ödeme sırasında alındığına göre, takip masrafları çıkarıldıktan sonra kalan miktar üzerinden alacaklıdan tahsil olunur. 492 Sayılı Harçlar Kanununda harcın ödeme zamanı matrahı miktarı belirlenmiştir. Nitekim Harçlar Kanununun 28/b maddesinde icra takiplerinde tahsil harcı alacağın ödenmesi sırasında, ödeme yapılmayan hallerde harç alacağının doğması tarihinden itibaren 15 gün içinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Keza Harçlar Kanununun 32. maddesinde ise harcın mükellefi alacaklı olmasa dahi müteakip işlemleri yaptırmak için ilgilisi tarafından ödenmeyen harç diğer taraf ödeyerek bilahare sorumlusundan tahsili etmek koşulu ile işleme devam olunacağı açıklanmıştır. Keza Harçlar Kanununun 128. maddesi gereğince gerekli harçlar tamamın alınmadan işlem yapan memurlar harcın ödenmesinden mükellefler ile

müteselsilen sorumlu olurlar. Ne var ki anılan yasanın 130. maddesi ise bu kanunda ödemeleri için belli bir süre belirlenmiş harçlar süresi içinde ödenmemiş ise ilgilileri tarafından sürenin sonundan itibaren 15 gün içinde müzekkere ile o yerin ilgili vergi dairesine bildirileceği belirtilmiştir. İİK.nun 15. maddesi ise harcın kim tarafından ödeneceğini açıklayarak "İcra ve İflas Harçlarını kanun tayin eder. Kanunla hilafı yazılı değilse bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur" demekle tahsil harcının sorumlusunun borçlu olduğunu açıklamıştır.

Dairemizce süre gelen içtihatlarında da bu kural uygulanmış ise de Hukuk Genel Kurulunun önüne gelen Dairemizle ilgili uyuşmazlıkta HGK.ca 22.09.2004 tarih 2004/12-491 Esas sayılı kararı ile paranın tahsili anında devletin harçla ilgili kaybını önlemek Harçlar Kanununun 128. maddesindeki memur mesuliyetini azaltmak amacı ile ilerde borçludan alınmak üzere tahsil anında tahsil harcının alacaklıdan tahsili gerekeceğine karar verilmiştir. Dairemizce açıklanan nedenle yeniden oluşturulan içtihatlarında HGK. kararına uygun olarak tahsil harcının alacaklıdan tahsil edilebileceği görüşü benimsenmiştir. Ancak Harçlar Kanununun 32. maddesinin söz konusu olmadığı hallerde dosya hesabı kapatılırken İİK.nun 12. maddesi gereğince borçlunun borcu, alacaklının ödediği tahsil harcı kadar devam edeceğinden alacaklının ödediği harç miktarı kadar takibe devam hakkı vardır. İcra Mahkemesince yukarıda açıklanan ilkeler doğrultusunda anlaşmazlığa çözüm getirilmesi gerekirken önceki içtihatlarının doğrusunda şikayetin reddi isabetsiz olduğu gibi öte yandan 4389 Sayılı Kanuna 5020 S K.nun 27. maddesi ile eklenen Ek. 5. maddesinde (Kamu bankalarında "Halk Bankası A.Ş. dahil" ve sermayesinin yarısından fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan yada hisselerinin çoğunluğu üzerinde bu kurum ve kuruluşların idare ve temsil yetkisi bulunan ve özel kanunla kurulmuş bankalarda bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bankacılık teamüllerine göre teminatlı ve/veya yetersiz teminatlı kredi kullanıp da vadesi geçtiği halde henüz ödenmemiş, süresi uzatılmamış veya yeniden yapılandırılmamış kredileri kullananlar yada yeniden yapılandırma şartlarını ihlal edenler ile münferit veya karşılıklı verilen banka teminat mektupları, kabul kredileri ve avaller, taşınır ve taşınmaz rehni, ipotek, üst hakkı, intifa hakkı ve oturma hakkı gibi her türlü sınırlı aynı hak tesisine ilişkin sözleşmeden doğan haklarında diğer bankaların ve üçüncü kişilerin muvazaadan ari hakları aleyhine olmamak üzere Fon ve Hazine alacaklarına ilişkin tedbir, takip ve tahsil hükümleri bankalarınca uygulanır.) hükmüne yer verilmiştir.

Somut olayda alacaklı, Halk Bankası A.Ş. yasanın anılan maddesi kapsamına girdiği için 4389 Sayılı Kanununun 14/5-c gereğince harçtan muaftır. O halde, şikayetin kabulü ile alınan KDV ve damga resmi vergilerinin alacaklıya geri verilmesine yönelik icra müdürlüğüne işlem yapılması için talimat verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir.

SONUÇ: Alacaklı Banka vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK. 366. ve HUMK. 428. maddeleri uyarınca (BOZULMASINA), 25.04.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

c) YARGITAY

11. HUKUK DAİRESİ

Esas Numarası: 2005/12571

Karar Numarası: 2006/13794

Karar Tarihi: 26.12.2006

YARGITAY 11. HUKUK DAİRESİ KARARI

5230 s. PamukbankDevriK/11

Taraflar arasında görülen davada İzmir Asliye 1. Ticaret Mahkemesi'nce verilen 01.07.2005 tarih ve 2001/1061-2005/407 sayılı kararın Yargıtay'ca incelenmesi davalı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi Mutlupınar Şengel tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

KARAR: Davacı vekili, müvekkilinin 20.09.1999 tarihinde birikimi olan 13.930 Sterlinin Türk parasına çevrilmek suretiyle 01.11.1999 tarihinden itibaren vadeli hesap açılmak üzere davalı bankanın İzmir Merkez Şubesi'ne havale edildiğini, bilahare müvekkilinin tatilini geçirmek için Türkiye'ye geldiğinde vadeli hesabından para çekmek istediğini ancak banka yetkililerinin böyle bir hesabının ve vadeli parasının olmadığını ifade ettiklerini, davalı bankanın müvekkilinin teyidini almadan vadeli hesabındaki parayı haksız yere üçüncü şahsın hesabına transfer ettiğini ileri sürerek 11.969.000.000 TL'nin en yüksek banka mevduat faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, davacının 13.01.2000 tarihinde çektiği faks talimatında hesap muhteviyatının tamamının Ali Kıdır adına Anadolu Bankası Ostim Şubesi Ankara'ya havale edilmesinin istendiğini, davacının talimatı doğrultusunda söz konusu işlemin yapıldığını, gönderilen havale talimatında hesaba ait bilgilerin doğru olarak belirtildiği ve imzanın davacının imzası ile aynı olduğunun anlaşıldığını, ayrıca davacının kendisi tarafından gönderilmediğini iddia ettiği ikinci talimatın da ilk talimat gibi ilgili servis yetkilisi Adnan G.'nin dikkatine gönderilmesi havaleye ait bu talimatın da davacı tarafından verildiğinin göstergesi olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre davalı bankanın faks talimatı içeriğinin doğruluğunu teyit etmesi ve varılan mutabakat çerçevesinde işlem yapması gerekirken bu şekilde hareket etmeden işlem yapması nedeniyle olayda $\frac{3}{4}$, davacının da hesap bilgilerini saklamada gerekli özeni göstermeyerek $\frac{1}{4}$ oranında kusurlu sayılabileceği gerekçesiyle davanın kısmen kabulü ile 8.976,75 YTL 14.01.2000 tarihinden itibaren değişen oranlarda reeskont faiziyle birlikte davalıdan alınmasına, davacının fazlaya dair isteminin reddine karar verilmiştir.

Kararı, davalı banka vekili temyiz etmiştir.

1- Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre davalı vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2- Ancak, mahkemece kurulan hükümde davalı bankanın yasa gereği harçtan muaf olduğu gerekçesiyle davalıdan harç alınmamasına, davacı tarafından peşin olarak yatırılan harcın da istek halinde davacıya iadesine karar verilmiştir. Oysa ki, hüküm tarihi itibarıyla

yürürlükte bulunan 5230 sayılı Pamukbank Türk Anonim Şirketinin Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketine Devri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 11. maddesi uyarınca 4603 sayılı Kanuna tabi bankalarca yeniden yapılandırma sürecinde açılmış veya açılacak davalarda yargı harcından muafiyet getirilmiştir. Bu durumda, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalardan olan T.C. Ziraat Bankası anılan madde uyarınca mahkemeler nezdinde açtığı veya açacağı davalarda harçtan muaf olup, aleyhine açılmış veya açılacak davalarda yargı harçlarından muafiyeti söz konusu değildir. Bu itibarla, somut olayda T.C.Ziraat Bankası davalı konumunda bulunduğundan harçtan muaf olmayıp, hüküm altına alınan miktara göre hesaplanacak karar harcının ve davacının dava açtığı sırada ödediği harçların davalıya yükletilmesine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davalının harçtan sorumlu tutulmaması doğru görülmemiş, kamu alacağı niteliğindeki harca ilişkin olarak verilen hükmün yasaya aykırı bulunması nedeniyle kararın bu yönden resen bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddine, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle hükmün harç yönünden resen **BOZULMASINA**, ödediği temyiz peşin harcın isteği halinde temyiz edene iadesine, 26.12.2006 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Yukarıdaki üç adet ilamda görüleceği üzere öteden beri gelen uygulamada harçtan kamu bankalarının muaf olduğuydu.

-4684 sayılı Yasa'nın geçici 4. maddesinin 2. Fıkrası

-5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143/5. Maddesi

-4603 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun - Geçici Madde 4 – (Ek : 20/6/2001 - 4684/2 md.) Yeniden yapılandırma süreci içinde, bankalarca kredi alacaklarının tahsili amacıyla açılmış veya açılacak dava veya takipler sonuçlandırılıncaya kadar 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Ayrıca bankaların mahkeme ilamını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması şartı da aranmaz.

Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin tasfiyesi hükmen sonuçlandırılıncaya kadar aynı hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

Bankaların alacaklarına ilişkin davalarda 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.

-5230 sayılı Yasa'nın 11. maddesi ve 4684 sayılı Yasa ile 4603 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 4. madde uyarınca, 4603 sayılı Kanuna tabi olan Halk Bankası (Ziraat Bankası, Emlak Bankası, Pamukbank) hakkında yeniden yapılandırma süreci içinde bulunan bu bankalarca kredi alacaklarının tahsili amacıyla açılmış ve açılacak dava ve TAKİPLER SONUÇLANINCAYA KADAR kadar 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 2, 23 ve 29. maddeleri ile 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun'un 1. maddesi hükümlerinin uygulanmayacağı şeklindeydi.

Yukarıda belirttiğimiz üzere kamu bankalarının bu şekilde harçtan muaf bağışık tutulması hatta kimi zaman icra icra dairelerinin yüzde yüzüne yakınında bile takibin sonunda alması gereken harçları almaması,yakın zamandan itibaren almaya başlaması ise kamu bankaları ile özel bankalar arasında haksız bir durum ayrımcı bir ikilik meydana getirmekteydi. Bu durum son zamanlarda kamu bankalarından sanki sınırsız olağanüstü bir muafiyeti olarak algılanmaya başladı.Her tür harçtan takip başında veya sonunda kamu bankaları muaf gibi bir durum yaratmıştı.

Kamu bankalarının harçtan muaf olması; borç ödemededen aciz belgesi almadan tasarrufun iptali davası açmaları; bu bankalara özel bankalara göre bir ayrıcalık getirmektedir. Aynı faaliyeti yapan bankalara sırf kamuya ait olması nedeniyle kanunla ayrıcalık tanımak hak ve nisfette bağdaşmaz. Adil ve eşitlikçi değildir. Eşitlik ilkesine aykırıdır.

Nitekim özel bankaların harç muafiyetinin Harçlar Kanunu 123.Maddesinde yapılan değişiklikle (6322 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi Kanunun yayım tarihi olan 15/6/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu itibarla 15/6/2012 tarihinden itibaren söz konusu düzenleme kapsamında yapılacak işlemlerde istisna yargı harçları dışındaki harçlar bakımından uygulanacaktır.) denilmek suretiyle uygulamaya girmiştir.

Kredilere ilişkin işlemlerde harç uygulaması

Tarih 20/06/2012
Sayı HK-12/2012-1
Kapsam

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

HARÇLAR KANUNU SİRKÜLERİ/12

Konusu : Kredilere ilişkin işlemlerde harç uygulaması

Tarihi : 20/06/2012

Sayısı : HK-12/2012-1

İlgili Kanunlar : 492 sayılı Kanun

1- Giriş :

Kredilere ilişkin olarak yapılacak işlemlerde harç uygulaması bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2- Yasal Düzenleme

Bilindiği üzere 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında kredilere ilişkin

istisna düzenlemesi bulunmaktadır. Söz konusu düzenlemede 6322 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 19 uncu maddesi ile 492 sayılı Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "*kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler*" ibaresi "*kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç)*" şeklinde değiştirilmiştir.

3- Harç uygulaması

492 sayılı Kanununun 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan istisna, aynı maddeye 6009 sayılı Kanunla 1/8/2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere eklenen beşinci fıkrada yer alan "keşif harcı" ve "haciz, teslim ve satış harcı" dışındaki yargı harçları bakımından da geçerli bulunmakta idi. Ancak 6322 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi ile yapılan düzenlemeyle **yargı harçları tamamen kredilere ilişkin istisnanın kapsamı dışına çıkarılmıştır.** Buna göre, esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifleri, bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumların kullandıkları kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödemelerine ilişkin işlemler (1) sayılı tarifede yer alan yargı harçları (A-Mahkeme harçları, B- İcra iflas harçları, C- Ticaret sicili harçları, D-Diğer yargı harçları) hariç olmak üzere 492 sayılı Kanunda yazılı harçlardan müstesna tutulacaktır.

4- Yürürlük:

6322 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi Kanunun yayım tarihi olan 15/6/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu itibarla 15/6/2012 tarihinden itibaren söz konusu düzenleme kapsamında yapılacak işlemlerde istisna yargı harçları dışındaki harçlar bakımından uygulanacaktır.

Kanunun yürürlüğe girdiği 15/6/2012 tarihinden önce yapılmış olan işlemler bakımından ise anılan 123 üncü maddede daha önce yer alan hükme ve buna istinaden yayınlanan düzenlemelere göre işlem yapılacaktır.

Duyurulur.

Mehmet KİLCİ
Gelir İdaresi Başkanı

Kamu Bankaları içinse son durum ve geline nokta harç muafiyeti sınırlı hale gelmiş olup Kullandırılan kredinin 26.12.2003 tarihinden önce doğmuş olması ve yeniden yapılandırma işlemi bu tarihten önceki kredileri kapsamış olma şartına bağlamıştır.

Aşağıda yerel mahkeme ve Yargıtay kararları ise durumu özetlemektedir.

a) T.C.

YARGITAY
12. Hukuk Dairesi
TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLAMI

ESAS NO : 2012/13524
KARAR NO : 2012/30438

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Kayseri 2. İcra Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 28/03/2012

NUMARASI : 2012/160-2012/211

DAVACI : Alacaklı: TC Ziraat Bankası Kiçikapı Şube Müdürlüğü

DAVALI : Gelir İdaresi Başkanlığı

Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyiz tetkiki davalı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi Hava Kandemir tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü :

Alacaklı bankanın ihale bedelinden tahsil harcı, tellaliye bedeli ve vergi borcu ile tapu harcının kesilmesi işleminin iptali istemi ile icra mahkemesine başvurduğu, mahkemece, tahsil harcına yönelik şikayetin kabulüne sair istemlerin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

1- Alacaklının temyiz itirazlarının incelenmesinde;

İİK.nun 4949 Sayılı Kanunla değiştirilen 363/1.maddesinin son cümlesindeki kesinlik sınırının aynı kanunun ek 1.maddesinin 1.fikrası uyarınca 01.01.2012 tarihinden itibaren artırılan miktarı dikkate alındığında uyuşmazlık konusu değer 4.870,00 TL.yi geçmediği anlaşıldığından mahkeme kararının temyiz kabiliyeti yoktur.

Temyiz dilekçesinin (REDDİNE),

2- Davalı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın temyiz itirazlarının incelenmesinde;

Öncelikle belirtmelidir ki; harç, yapılan bir hizmet karşılığı olarak devletin aldığı paradır. Medeni Usul Hukukunda olduğu gibi, İcra Hukukunda da harç ve giderler sonuçta haksız çıkan tarafa yükletilir.

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 28/b maddesine göre, tahsil harcı, alacağın ödenmesi sırasında yatırılan paradan tahsil edilir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 15. maddesi ise, kanunda tersine hüküm bulunmadıkça, bütün harç ve masrafların borçluya ait olduğunu, bunların neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın borçludan tahsil olunacağını öngörmektedir.

Harçlar Kanunu'nun 32. maddesine göre, ilgilisi tarafından ödenmeyen harçları diğer taraf ödeyebilir ve ödenen bu para sonuçta ayrıca bir isteğe gerek olmaksızın hükümde nazara alınır.

Değinen bu kanun hükümlerine göre, tahsil harcının sorumlusu daima borçludur (İcra ve İflas Kanunu, md.15). Bu harcın, Kanun (492 sayılı Harçlar Kanunu, md.28/b) gereği icra dairesince alacağın ödenmesi sırasında yatırılan paradan tahsil edilmesi, sorumlusunun borçlu olduğu yönündeki düzenleme bakımından sonuca etkili değildir; borçlunun söz konusu sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Borçlunun borcu, yatırılan paradan kesilerek ödenen tahsil harcı kadar devam edeceğinden, alacaklının kesilen harç miktarı kadar takibe devam hakkı

vardır. Yani, alacaklı, gerçekte borçlunun sorumluluğu altında bulunan ve ancak yatırılan paradan kesilen tahsil harcını borçludan alma hakkına sahiptir. Zaten alacağın tamamı karşılanana kadar tahsilata devam edilir.

Bu düzenlemelere paralel olarak; Hukuk Genel Kurulu'nun 22/09/2004 tarih ve E:2004/12-491 K:2004/413 sayılı kararında da, paranın tahsili anında Devletin harçla ilgili kaybını önlemek ve Harçlar Kanunu'nun 128. maddesindeki memur mesuliyetini azaltmak amacı ile ilerde borçludan alınmak üzere, tahsil harcının, alacaklıya ödeme yapıldığı sırada alacaklıdan alınacağı belirtilmiştir.

Harçlar Kanunu'nun 123/son maddesi gereğince konunun değerlendirilmesine gelince;

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 123/son maddesinde; "Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler dahil) bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır." hükmü yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin 14.01.2010 tarih ve 2008/81-2010/8 sayılı kararının gerekçesinde, 492 sayılı Harçlar Kanun'un 123. maddesinin son fıkrası ile harçtan istisna tutulan işlemlerin fıkarda belirtilen kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödemelerine ilişkin işlemler olup, yasa koyucunun, finansman sıkıntısı çeken bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumların, müşterilerine kullandırmak amacıyla sendikasyon kredisi gibi büyük miktarda kredilere kendi portföylerinde yer vererek yurt içi veya yurt dışı kredi kuruluşlarından finansman desteği alabilmelerini kolaylaştırmak ve kredi maliyetlerini azaltmak amacıyla bu nitelikteki kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödemelerine ilişkin işlemlerden harç alınmayacağını öngörmüş olup, maddede yer alan istisnanın, bankaların kendi öz kaynaklarından veya diğer kredi kurumlarından temin ettikleri, kredileri genel kredi sözleşmesi ile gerçek veya tüzel kişilere teminatlı veya teminatsız olarak kullandırmalarının bu yasa kapsamında değerlendirilemeyeceği belirtilmiştir.

Açıklanan ve yeni oluşan bu durum karşısında, 492 sayılı Harçlar Kanununun 123/son maddesinde yer alan istisnanın, bankalar ve yurtdışı kredi kuruluşlarının kredi sözleşmelerinden kaynaklanan alacaklarının tahsili amacıyla icra dairelerinde yapacakları işlemler hakkında uygulanamayacağı sonucuna varılmıştır. (Hukuk Genel Kurulu'nun 06.10.2010 tarih ve 2010/12-443 esas sayılı kararı)

Diğer yandan;

5230 Sayılı Yasanın 11.maddesinde "4603 Sayılı Kanuna tabi bankalarca yeniden yapılandırma sürecinde açılmış veya açılacak dava ve takipler sonuçlandırılıncaya kadar 492 Sayılı Harçlar Kanunu'nun 2, 23 ve 29.maddeleriyle 2548 Sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşaatı Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1.maddesi hükmü uygulanmaz. İhtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bankaların mahkeme ilamını alması ve tebliğe çıkarması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması şartı aranmaz." hükmü yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, 5230 Sayılı Yasa'nın 11.maddesinde belirtilen muafiyet, 492 Sayılı Harçlar Kanunu'nun tahsil harcına ilişkin 28. maddesini kapsamamaktadır.

Somut olayda, alacaklı bankanın genel ticari kredi sözleşmesinin teminatı olarak alınan ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takipte ihale edilen taşınmazın bedeli üzerinden tahsil harcının kesildiği görülmektedir. Yukarıda açıklanan kanun hükümleri karşısında, icra müdürlüğüne ihale bedeli üzerinden tahsil harcı alınmasında yasaya uymayan bir yön yoktur. O halde, mahkemece, alacaklı bankanın tahsil harcına yönelik şikayetin reddine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile kabulü isabetsizdir.

SONUÇ : Davalı Gelir İdaresi Başkanlığı temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda (2) nolu bentte yazılı nedenlerle İİK 366 ve HUMK'nun 428. maddeleri uyarınca (BOZULMASINA), ilamın tebliğinden itibaren 10 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 30/10/2012 gününde oybirliğiyle karar verildi.

b) T.C.

SÖKE

İCRA HUKUK MAHKEMESİ

TÜRK MİLLETİ ADINA

GEREKÇELİ KARAR

ESAS NO : 2012/222 Esas

KARAR NO : 2012/220

HAKİM :

KATİP:

DAVACI : T.HALK BANKASI AŞ

VEKİLİ : Av.

DAVALI : SÖKE 1 İCRA MÜDÜRLÜĞÜ - Adalet Sarayı Söke/ AYDIN

DAVA: Şikayet (İcra Memur Muamelesini Şikayet)

DAVA TARİHİ : 16/08/2012

KARAR TARİHİ : 17/08/2012

Davacı vekilinin Mahkememize verdiği 16/08/2012 tarihli dilekçesinin takdiren dosya üzerinde yapılan incelemesi sonunda;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Davacı vekili mahkememize verdiği dava dilekçesinde özetle; Söke 1. İcra Müdürlüğü 2009/3521 Esas sayılı dosyasında borçlu Nazif Arslan'a ait Söke İlçesi Atburgazı Köyü 941 parselde kayıtlı hacizli taşınmazın satışını istediklerini, ancak İcra Müdürlüğü'nce hukuki dayanaktan uzak bir gerekçeyle verilen 14/08/2012 tarihli karar gereğince taleplerinin reddedildiğini, gerekçenin de "takip açılış sırasında alınması gerekli başvurma, peşin ve vekalet harcı eksikliği" olduğunu, müvekkil bankanın harçtan muaf olduğundan harç eksikliği olduğundan bahsedilemeyeceğini, müvekkil bankanın bir kamu bankası olduğunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun geçici 13. maddesi ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna tanınan tüm ayrıcalıkların kamu bankası olan müvekkil bankaya da tanındığını, buna göre geçici 13.

maddede tasarrufun iptali davalarında aciz belgesi aranmaması, geçici 13. madde yollamasıyla 136. Madde alacakların yasal teminat olması, 138. Maddede taraf olunan dava takiplerde tazminat ve cezalardan muaf olması, 140. maddede her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olması gibi bir çok ayrıcalıkların müvekkil bankaya da tanındığını, kamu bankası olan müvekkilin tüm harçlardan muaf olduğunun açık olduğunu, İcra Müdürlüğü'nün harçların ikmal edilmesi isteminin yasalara aykırı olduğunu, Söke 1. İcra Müdürlüğü'nün 14/08/2012 tarihinde yasaya aykırı vermiş olduğu başvuru, peşin ve vekalet harcı eksikliğinin giderilmesine ilişkin kararı hakkındaki şikayetlerinin kabulüne, işlemin kaldırılmasına karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Söke 2. İcra Müdürlüğü'nün 2009/3521 Esas sayılı takip dosyası celp edilip incelenmiştir. Şikayetçi Türkiye Halkbankası A.Ş 5411 Sayılı Kanunun geçici 13. Maddesi kapsamında nitelikleri belirtilen bankalardandır. 5411 Sayılı Kanunun Geçici 13. Maddesi ve bu maddenin yollama yaptığı 140. Maddesinde belirtilen kredi alacağının geri ödenmesi amacıyla icra takibi yapıldığı ve icra dosyasında yer olan Kredi Sözleşmesinin de kredi alacağının 26/12/2003 tarihinden sonra doğmuş olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen geçici 13. madde kapsamına giren bankalara tanınmış olan olağanüstü hak ve yetkiler, süresiz ve sınırsız olmayıp, maddede sınırlı olarak belirtilen ve kapsam dahilinde bulunan bankaların 26/12/2003 tarihinden önce doğmuş alacaklarına uygulanacaktır. Yani kapsam dahilinde bulunan ve maddedeki alacak konusu ile ilgili olsa bile 26/12/2003 tarihinden sonra doğmuş alacakları konusunda kapsama giren bankalara herhangi bir ayrıcalık tanınması sözkonusu değildir. (Reisoğlu Sezai: Bankacılık Kanununun şerhi S.1800) Buna ilişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 2010/12-685 Esas 2011/43 Karar 09/02/2011 tarihli emsal kararı da mevcuttur.

Kaldı ki 492 Sayılı Harçlar Kanununun 123/3 maddesinde yer olan istisna Yargı Harçları hariç olarak 6322 sayılı yasa ile 15/06/2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, böylece Yargı Harçları istisna kapsamı dışına çıkarılmıştır. Yine 492 Sayılı Harçlar Kanununun 32. Maddesinde "Yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe müteakip işlemler yapılamaz" hükmü uyarınca İcra Müdürlüğü'nün işleminde usulü aykırılık olmadığından şikayetin reddine karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM : Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Şikayet ilişkin davanın reddine,

2-Kullanılmayan bakiye avansın karar kesinleştiğinde ve talebi halinde davacı tarafa iadesine, Dair tarafların yokluğunda dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda verilen kararın tebliğinden itibaren 10 günlük yasal süre içerisinde Mahkememize veya Mahkememize ulaştırılmak üzere başka yer Mahkemesine verilecek Yargıtay'a hitaben yazılmış dilekçe ile temyiz edilebileceğine dair karar açıkça okunup usulen anlatıldı.17/08/2012

Bu kararın onandığı yerel mahkeme kararı ise;

c) T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

Y A R G I T A Y İ L A M I

ESAS NO : 2012/27921

KARAR NO : 2013/3600

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Söke İcra Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 17/08/2012

NUMARASI : 2012/222-2012/220

DAVACI : T.Halk Bankası Aş

DAVALI :

Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyizen tetkiki davacı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi M.Murat Madranefe tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü : Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, temyiz olunan kararda yazılı gerekçelere göre yerinde bulunmayan temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun mahkeme kararının İİK.'nun 366. ve HUMK.'nun 438. maddeleri uyarınca (ONANMASINA), 21,15 TL onama harcı alındığından mahsubuna bakiye, 3,15 TL harcın temyiz edenden alınmasına, ilamın tebliğinden itibaren 10 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 11/02/2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.

d) T.C.

SÖKE

İCRA HUKUK MAHKEMESİ

TÜRK MİLLETİ ADINA

GEREKÇELİ KARAR

ESAS NO : 2013/77 Esas

KARAR NO : 2013/109

HAKİM :

KATİP:

DAVACI : TC ZİRAAT BANKASI A Ş - Söke Şubesi Söke/ AYDIN

VEKİLİ : Av.

DAVALI : SÖKE 1. İCRA MÜDÜRLÜĞÜ - Adalet Sarayı Söke/ AYDIN

DAVA: Şikayet (İcra Memur Muamelesi)

DAVA TARİHİ : 04/04/2013

KARAR TARİHİ : 04/04/2013

Davacı vekilinin mahkememize tevzi edilen dilekçesinin takdiren dosya üzerinde yapılan incelemesi sonunda;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Davacı vekili mahkememize verdiği dava dilekçesinde özetle; müvekkili bankaya ait tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla açmış oldukları Söke 1. İcra Müdürlüğünün 2013/810-811-847 Esas sayılı dosyalarından peşin harç, başvuru harcı ve vekalet suret harçları icra müdürlüğü tarafından alındığını, " 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanununun Geçici 4. maddesinde "Yeniden yapılandırma süresi içinde, bankalarca kredi alacaklarının tahsili amacıyla açılmış veya açılacak dava veya takipler sonuçlandırılıncaya kadar 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri

ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı olarak alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek yiyecek bedelleri hakkında kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Ayrıca bankaların mahkeme ilamını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması şartı da aranmaz" şeklinde düzenleme bulunduğunu, Bankalar Kurulu'nun 2010/964 karar sayılı kararı ile 4603 sayılı kanunun 2. Maddesinin 2. Fıkrasında yer alan kamu bankalarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin süre 25/11/2010 tarihinden geçerli olmak üzere 5 yıl uzatıldığını, 4842 sayılı Kanunun geçici 3. Maddesinde de benzer bir düzenleme bulunmakta olup söz konusu madde hükmü "15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanun kapsamında olan bankalarca yeniden yapılandırma süreci içinde bankalarca kredi alacaklarının tahsili amacıyla açılmış veya açılacak dava veya takipler sonuçlandırılıncaya kadar 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı olarak alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek yiyecek bedelleri hakkında kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Ayrıca bankaların mahkeme ilamını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması şartı da aranmaz" şeklinde olduğunu, 5035 sayılı Kanunun 31. Maddesi ile değişik 492 sayılı Harçlar Kanununun 123. Maddesinin son fıkrası "Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler harca tabi tutulmaz" hükmünü içerdiğini, dolayısıyla müvekkili bankanın kredi alacaklarının tahsilini teminen başlatılan icra takibi ve davalarda yukarıda belirtilen düzenlemeler nedeniyle peşin harç, tahsil harcı, feragat harcı, cezaevleri harcı ödenmemesi ve ödenen harçların da iadesinin gerektiğini, bu nedenlerle Söke 1. İcra Müdürlüğü'nün yapmış olduğu harç alınmasına ilişkin işlemin iptali ile başvuru, peşin, ve vekalet suret harcı adı altında kesilen bedelin müvekkili kuruma iade edilmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Söke 1. İcra Müdürlüğü'nün 2013/810-811-847 Esas sayılı dosyaları celp edilmiş incelenmiştir.

492 sayılı Harçlar Kanununun 123/3 maddesi 6322 sayılı yasanın 19. Maddesi ile 15/06/2012 tarihinde yürürlüğe girerek değişmiş böylece "... bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç) bu kanununda yazılı harçlardan müstesnadır hükmü getirilerek değişikliğe uğramıştır.

Şikayetçi Ziraat Halkbankası 5411 sayılı Kanunun geçici 13. Maddesi kapsamına dahil banka olup bu kanunun geçici 13. Maddesinin yollama yaptığı 140. Maddesinde belirtilen kredi alacağının geri ödenmesi amacıyla icra takibi yapıldığı ve takibe konu kredi sözleşmesi ve ipotek belgesinin incelenmesinde alacağın 26/12/2003 tarihinden sonra doğmuş olduğu anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen geçici 13. madde kapsamına giren bankalara tanınmış olan olağanüstü hak ve yetkiler, süresiz ve sınırsız olmayıp, maddede sınırlı olarak belirtilen ve kapsam dahilinde bulunan bankaların 26/12/2003 tarihinden önce doğmuş alacaklarına uygulanacaktır. Yani kapsam dahilinde bulunan ve maddedeki alacak konusu ile ilgili olsa bile 26/12/2003 tarihinden sonra doğmuş alacakları konusunda kapsama giren bankalara herhangi bir ayrıcalık tanınması sözkonusu değildir. (Reisoğlu Sezai: Bankacılık Kanununun Şerhi S.1800) Buna

ilişkin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 2010/12-685 Esas 2011/43 Karar 09/02/2011 tarihli emsal kararı da mevcuttur.

Kaldiki 492 Sayılı Harçlar Kanununun 123/3 maddesinde yer olan istisna Yargı Harçları hariç olarak 6322 sayılı yasa ile 15/06/2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, böylece Yargı Harçları istisna kapsamı dışına çıkarılmıştır. İcra memurunun işleminde usule aykırılık bulunmadığından şikayetin reddine karar verilmiştir.

HÜKÜM : Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Şikayet ilişkin davanın REDDİNE,
2-Davacı banka harçtan muaf olduğundan bu konuda hüküm kurulmasına yer olmadığına,
3-Yapılan yargılama giderlerinin davacı taraf üzerinde bırakılmasına,
4-Kullanılmayan bakiye avansın karar kesinleştiğinde davacı tarafa iadesine,
Dair tarafların yokluğunda dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda verilen kararın tebliğinden itibaren 10 günlük yasal süre içerisinde Mahkememize veya Mahkememize ulaştırılmak üzere başka yer Mahkemesine verilecek Yargıtay'a hitaben yazılmış dilekçe ile temyiz edilebileceğine dair karar verildi.04/04/2013

Bunların yanında Kamu bankaların harç muafiyetlerin ortadan kalktığını belirten Giresun İcra Hukuk Mahkemesi, Samsun İcra Hukuk Mahkemesinin ve bir çok yerel mahkemenin kararı bulunmaktadır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki Kamu Bankalarının harç muafiyeti özellikle kredilere ilişkin takiplerde 26.12.2003 tarihinden önce doğmuş ise muafiyetleri devam etmektedir. Ayrıca 2003 öncesi dönemde doğmuş ise ve yeniden yapılandırmaya tabi tutulmuş ise 2010 tarihindeki Bakanlar Kurulu kararına istinaden 5 yıllığına 25.12.2015 e kadar muafiyetleri devam etmektedir.

26.12.2003 sonrasında doğmuş kredilerde Kamu Bankalarının Harç Muafiyetleri bulunmamaktadır.

492 Sayılı Harçlar Kanununda ise 123.Maddesinde yeniden bir değişikliğe acilen gidilmesi gerekmekte ve yeni bir hüküm eklenmeli Özel Kanunlardan kaynaklanan muafiyet ve ayırımın kaldırılması gerekmektedir.

Özellikle Özel Bankalar ile Kamu bankaları arasındaki eşitlik sağlanmalı, Anayasa da belirtilen eşitlik ve adalet (adil olma) ilkesine aykırı olan ayrımcılıktan vazgeçilmeli ve yeni bir düzenleme yapılması düşüncesindeyiz.

**Söke 1.İcra Mdr. Yard.
Atilla DİNGİL**

GSM:05074637802